

ልኡላውነት ናይተን ኣባላት ሃገራት ምክኒ'ዩ

ሓቂ 1	እቲ ናይታ ዝምልከቶ ተዋሳኺት ሃገር ሓሳባት ኣብ ግምት ክኣቱ ዘለዎ ክፍሊ ካብ ዓንቀጽ 10.4 ናይቲ ሓድሽ IHR ክስረዝ እዩ!
ሓቂ 2	ሓቂ 2: ኣብ ዓንቀጽ 1.1 ናይቲ ሓድሽ IHR: ዘይቀያዲ ዝተባህረ ቃል ሙብዛሕትኡ ግዜ ይስረዝ!
ቃላት ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም	ሃገራት ውድባት ውድብ ጥዕና ዓለም ንኣህጉራዊ ህጹጽ ኩነታት ጥዕና ዝህብ ኣህጉራዊ ምላሽ ህዝባዊ ጥዕና ከም መሪሕን ኣውሃሃድን በዓል መዚ ኣፍልጦ ይህባ። ኣብ ኣህጉራዊ ስጉምታት ህዝባዊ ጥዕናኦም ንለበዎታት ውድብ ጥዕና ዓለም ክኸተሉ ቃል ይኣትዉ። (IGV, 13A – 1)
ሓቂ 3	ምስቲ ሓድሽ ዓንቀጽ 13U – 1: እተን 194 ኣባላት ሃገራት ንለበዎታት ውድብ ጥዕና ዓለም ክኸተሉ ቃል ይኣትዉ! እዞም ዲክታቶርያዊ ረቂቕ ውዕላት ዕንደራን ንሓቀኛ ዕላማታት ውድብ ጥዕና ዓለም ዘቃልዑን እዮም! ዋላውን ውድብ ጥዕና ዓለም ብሰንኪ እናወሰኸ ዝኸይድ ዘሎ ኣህጉራዊ ጸቕጢ ኣብ መወዳእታ ደቂቕ ነቲ ረቂቕ እንተዝኸይድ: ሕግ ውን ዘተኣማምን ትካል ኣይምኸነን።

ምእቓድ ለበዳ ኮሮናቫይረስ

ቃላት ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም	ኣገላልጻ ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም ቴድሮስ ዓለማዊ ህጹጽ ኩነታት ጥዕና ክፈጥር ይኸእል ምስ ንኣብነት: - ኣብ ሓድሽ ንኡስ ዓይነት ዝተመርኮሰ ናይ ሰብ ጉንፋዕ (IGV, ANNEX2) ወይ - ካብ ሰብ ናብ ሰብ ምትሕልላፍ ክውገድ ዘይከእል ረቕሲታት (IGV, ANNEX2) ወይ ድማ ምስ ከባብያዊ ምትእስሳር ክይተረፈ፤ - ወገናት: ከባብያዊ: ክሊሚያዊ: ማሕበረ-ቁጠባውን ሰብኣውን ረቕሲታት ንሓደጋ ለበዳታት ከም ዝውስኹ ይግንዘቡ (ስምምዕ ለበዳ 4.5)።
ሓቂ 1	ሓቂ 1: ስምምዕ ለበዳ ይኹን IHR ለበዳ ንምእቓድ ንዲርን ዘይንዲርን መለክዒታት ኣየቐመጡን። እዚ መለክዒታት እዚ ንፍቓደኛነት ምኸልከል።
ጽሑፍ	ብመሰረት ሓድሽ ዓንቀጽ 12 ሕግ-ጽሑፍ 5ን ሕግ-ጽሑፍ 1ን IHR: ቴድሮስ ኣብ መጻኢ ለበዳታት ክይተረፈ ክእውድ ይኸእል እዩ!
ሓቂ 2	ዋና ዳይሬክተር: ኣህጉራዊ ስክፍታ ዘለዎ ህጹጽ ኩነታት ህዝባዊ ጥዕናውን መዓስ ህጹጽ ለበዳ ምክኒ'ውን ይውስን። (IGV § 12 ሕግ-ጽሑፍ 5)

ለበዳ ኮሮና እንተጋጢሙ ውድብ ጥዕና ዓለም እዚ ዝስዕብ ስልጣን ኣለዎ

ቃላት ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም	ጽሑፍ ናይቲ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም ብመሰረት ዓንቀጽ 12 [...] ኣህጉራዊ ህጹጽ ኩነታት ህዝባዊ ጥዕና ክእውድ ከሎ: ዋና ዳይሬክተር ግዝያዊ ለበዳታት የቕርብ (IHR, Art. 15.1) ብመሰረት እዚ ደንቢ ዝውሰዱ ስጉምታት ጥዕና [...] ብኹለን ተዋሳኺት ሃገራት ክጅመሩን ክዘዘሙን ኣለዎም። (IGV, Art. 42)
ሓቂ 1	ለበዳ ብምእቓድ ዋና ዳይሬክተር ውድብ ጥዕና ዓለም ንነብሱ ሓይሊ ይህብ። ግዝያዊ ለበዳታት ዝበሃሉ ከውጽእ ይኸእል እዩ፤ እዚ ድማ ብመሰረት ዓንቀጽ 42 ብኹለን ኣባል ሃገራት ብቕልጡ ክትግበር ኣለዎ!
ጽሑፍ	ዋና ዳይሬክተር ህጹጽ ሽማግሌ የጣይኹ። ዋና ዳይሬክተር ኣባላት ሽማግሌ ህጹጽ እዮን ይመርጽ ዋና ዳይሬክተር ንውሓት ግዜ ኣባልነት ይውስን (IGV, Art. 48, 1+2)

ለበዳ ኮሮና እንተጋጧው ውድብ ጥዕና ዓለም እዚ ዝስዕብ ስልጣን ኣለዎ

ቃላት ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም ንኣተሓሕዞ ሰባት ብዝምልከት ንውድባት ሃገራት ዝህበ ለበዳታት ነዞም ዝስዕቡ ለበዳታት ከጠቓልል ይኸእል እዩ፤ ምርጫ ምርጫ ክታበት ወይ ካልእ ምክልኻል፤ ምእዛዝ ክታበት ወይ ካልእ ናይ ምክልኻል ስጉምታት፤ ጥርጦራት ኣብ ትሕቲ ምክትታል ህዝባዊ ጥዕና ምቕማጥ፤ ንጥርጦራት ምውሻብ ወይ ካልእ ናይ ጥዕና ስጉምታት፤ ኣድላዪ እንተኾይኑ ነቶም ዝተጠቐሙ ሰባት ምንጻልን ምሕካምን፤ ናይ ጥርጦራት ወይ ግዳያት ርክብ ምክትታል ምክያድ፤

ሓቂ 3 (IGV, Art. 18.1) ሓቂ 3: ለበዳታት ዓንቀጽ 13A - 1ን ዓንቀጽ 42ን IHR ንሕክምናውን ውልቃውን ናጽነት ሰባት ምሉእ ብምሉእ ከዳኽምን ምሉእ ምክትታል መንገዲ ክኸፍትን ይኸእል።

ሰፊሕ ህዝባዊ ክትዕ ዩድሊ

ቃላት ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም ዓቕሙ ከሓይል ይግባእ፡ ሠ. ስጉምታት ኣንጻር ናይ ሓሰት ሓበሬታን ግጉይ ሓበሬታን (NEW: IHR, Art. 7e) ....ብዕላማ ናይ ሓሰት፤ ምድንጋር ወይ ዝተዛብዐ ሓበሬታ ንምምካትን ንምሓዝን (ስምምዕ ለበዳ 18.1)።

ሓቂ 1 ሓቂ 1: እቲ ዝድለ ሰፊሕ ህዝባዊ ክትዕ፡ ነቲ ብውድብ ጥዕና ዓለም ዝፍጸም ናይ ሓሰት ሓበሬታ ዝበሃል ምዕፋን ክኸልከል ይኸእል። ውድብ ጥዕና ዓለም ነቲ ግጉይ ሓበሬታ ዝበሃል ብምቕላስ፡ ዘይተፈተወ ድምጽታት ክኣላታት ንምዕፋንን ኣብ ማሕበራዊ መድረኻት ብዘዕበ ውድብ ጥዕና ዓለም ዝምልከት ነቕፊታዊ ድምጽታት ሳንሱር ንምግባርን መመኽንይታ ይወሃቦ። ነዚ ዕላማ እዚ፡ ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ነቲ ውድብ ጥዕና ዓለም ዝቆጸጸ ቋንቋ ጥራይ ንምጥቃም ዝዓለመ፡ ድር ምስ ከም በዓል ጉግል፡ ፊስቡክ ወይ ቲክቶክ ዝኣመሰሉ ማሕበራዊ መድረኻት ማእለያ ዘይብሉ ውዕላት ፈጸሙ ኣሎ።

ቃላት ናይዚ ሕግ ዘሎ ረቂቕ ውድብ ጥዕና ዓለም ህ. ውሳኔታት ባይቶ ጥዕና ኣብ ኣገደስቲ ጉዳያት ብኸልተ ሲሶ ዝበዝሐ ካብተን ኣብቲ ቦታ ዝርከባን ዝድመጸን ኣባላት ሃገራት እዩ ዝውሰድ። እዞም ጉዳያት እዚኣም፡ ምቕባል ውዕላት ወይ ስምምዕት ይርከብዎም ለ. ውሳኔታት ኣብ ካልእ ዘዕባታት [...] ብተራ ዝበዝሉ ካብተን ኣብቲ ቦታ ዝርከባን ዝድመጸን ኣባላት ሃገራት እዩ ዝውሰድ። (ሕገ መንግስቲ ውድብ ጥዕና ዓለም ዓንቀጽ 60) ኣብዚ ደንቢ እዚ ምምሕያሽ ንምንጻግ ወይ ንምእዛዝ ዝተሓሰበ ግዜ ዓሰርተ ወርሒ እዩ (IGV, Art. 59.1)

ሓቂ 2 2ይ ሓቂ: ውዕል ለበዳ ብሕጋዊ መንገዲ ቀደይ ክኸውን ዝኸእል፡ 2/3 ዝበዝሉ ልኡኻት ሓፈሻዊ ባይቶ ውድብ ጥዕና ዓለም ነቲ ውዕል ምስ ዘጽድቑ ጥራይ እዩ። እቲ ኣብ IHR ዝተገብረ ርሑቕ ዝኸይድ ለውጢ ግን፡ ተራ ዝበዝሉ ልኡኻት እንተተሰማሚዖም፡ ድር ከም ተቐባልነት ይቐጽር። ብመሰረት IHR ዓንቀጽ 55.3 ኣብዚ ብሃገራዊ ባይቶታት ምጽዳቕ ኣየድልን። ሕግ ውን ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ ኣዋርሕ ድምጺ ምሃብ ንጹር ተቐውሞ ጥራይ እዩ ዝከኣል። ባይቶኣዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓታት ኣባላት ሃገራት ይዕንቀፍ ኣሎ። ብ CDU/CSU ዝጠልበ ተሳትፎ ባይቶታትን ሲቪላዊ ማሕበራትን ኣብቲ ኣብ WHO IHR ዝተገብረ ለውጢ ኣይተቐመጡን!